

4.9 Petr Chelčický, Jednota bratrská

Úkol 1 Vyberte správné informace o Petru Chelčickém.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10123417216-svetci-a-svedci/207562211000012-petr-chelcicky/>

Obrázek 24 Petr Chelčický

Petr Chelčický žil v **1. polovině 15. století/ 1. polovině 16. století**, přesná životní data **nejsou známa/ jsou známa**. Většina informací o něm se dochovala díky **jeho písemným zmínkám/ díky kronice Václava Vavřince**. Historikové se domnívají, že se jedná o **nižšího/vyššího** šlechtice z **jižních/východních** Čech, který byl původně **katolického/ kališnického** vyznání. Byl to **samouk/ vzdělaný** a studovaný člověk, jenž se záhy po Husově smrti přidal na stranu **kališníků/křížáků**. Své myšlenky shrnul do spisu **Postila/ O církvi** – zde jsou popsány jeho morální zásady, pojetí církve a společnosti, celé dílo je laděno apokalypticky. Svůj názor, že všichni lidé jsou si rovni, rozpracovává v díle **Siet' viery/ Postila**. Jako jeden z mála středověkých lidí **kritizuje trest smrti/ souhlasí s trestem smrti**, což dokazuje drobný traktát na toto téma. Po Chelčického smrti se k jeho odkazu hlásí **Jednota bratrská/ Svědci Jehovovi**.

Úkol 2 Seřad'te článek o Jednotě bratrské tak, aby logicky navazoval.

Nalezněte v textu důležité informace a vypište je.

Jednota bratrská, ve světě známá jako UNITAS FRATRUM, či Moravská církev, se zrodila v závěru velkých společenských a náboženských proměn v Čechách (husitství). Byla založena pod vlivem učení Petra Chelčického ve východních Čechách v roce 1457–1458.

Jednota bratrská byla od samotného počátku pronásledovaná a nechtěná. Na počátku 17. století jí však přece jen bylo dopřáno trochu svobodného života. Netěšila se z něj však dlouho. Prohraná bitva na Bílé hoře roku 1620 znemožnila její existenci. Mnoho lidí opustilo veškeré své jmění a raději odešlo do exilu. Někteří však byli donuceni zůstat doma a snažili se v tajnosti svou víru uchovat. Byli posilováni ze zahraničí, povzbuzováni Písmem a inspirováni tajnými setkáními. Tímto způsobem přežili celé století.

V roce 1732 vyslali první misionáře k otrokům na ostrov sv. Tomáše v Karibském moři. Brzy následovaly další misie: do Grónska, Severní Ameriky, Jižní Afriky.

Skupina, která se shromáždila kolem bratra Řehoře, zdůrazňovala trojí ideál víry, lásky a naděje, se silnějším důrazem na praktický křesťanský život než na učení nebo církevní tradice. Církev se rychle rozrůstala a šířila po Čechách a na Moravě.

V letech 1722 až 1727 několik rodin z Moravy, převážně z Fulneku i z jiných míst, které zachovaly tradice původní Jednoty, našlo pod vedením Christiana Davida útočiště v Sasku, na panství hraběte Mikuláše Ludvíka Zinzendorfa. Tam vystavěly osadu, kterou nazvaly Herrnhut česky Ochránov. Nebylo snadné vybudovat jednu církev z různorodých skupin, přicházejících z různých míst a prostředí.

Mezi nejvýznamnější představitele patřil Lukáš Pražský, Jan Černý – lékař, Jan Augusta, Jan Blahoslav, Jan Jessenius – lékař nebo Jan Amos Komenský.

Obrázek 25 Bible kralická

4.8 Husitská literatura

Toto období je charakteristické zvýšenou literární činností, velké oblibě se těší zejména píseň. Mezi nejznámější díla patří:

Jistebnický kancionál

- soubor liturgických zpěvů + husitských chorálů (součástí je skladba Kdož sú boží bojovníci)
- sborník byl objeven roku 1872 Leopoldem Katzem a díky jeho učiteli češtiny byl předán Františku Palackému
- kancionál je důkazem, že husité nechtěli zničit církve jako takovou, chtěli ji pouze reformovat

Budyšínský rukopis

- zobrazuje tehdejší situaci (kolem roku 1420) očima stoupence husitů
- obsahuje tři skladby

Žaloba Koruny české

Porok (výtka) Koruny české

Hádání Prahy s Kutnou Horou

} jsou zaměřeny proti Zikmundovi, Zikmund = původce všech útrap

Husitská kronika

- autorem Vavřinec z Březové (básník a kronikář této doby)
- kronika popisuje události let 1414-1421

Václav Šašek z Bírkova - Deník o putování pana Lva z Rožmitálu a Blatné z Čech až na konec světa

-krátké a utěšené popsání cesty a putování) – cestopis o cestě českého poselstva vyslaného králem Jiřím z Poděbrad po západní Evropě (v 19. století inspirace pro A. Jiráka k napsání knihy Z Čech až na konec světa).

Úkol 1 Doplněte slova písně.

Ktož jsú boží bojovníci

Ktož jsú boží _____
a _____ jeho,
prostež od _____ pomoci
a úfajte v něho,
že konečně vždycky s ním _____.

_____ vám za škody stojí,
stokrát _____ sľubuje,
pakli kto proň _____ - sľoží,
věčný mieti bude;
_____ každému, ktož na pravdě sende.

Tent' pán velít' se nebáti
záhubcí tělesných,
velít' i život sľožiti
pro _____ svých bližních.

Protož střelci, kopiníci
řádu rytieřského,
sudličníci a cepníci
lidu rozličného,
pomnětež všichni na _____ štědrého!

_____ se nelekajte,
na množstvie nehľadte,
pána svého v srdci mějte,
proň a s ním bojujte
a před nepřátely neutiekajte!

Dávno Čechové říkali
a příslovie měli,
že podle dobrého pána
dobrá jiezda bývá.

Vy pakosti a drabantí,
na duše pomněte,
pro lakomstvie a lúpeže
životív netraťte
a na kořistech se nezastavujte!

Heslo všichni pamatujte,
kterěz vám vydáno,
svých hauptmanóv pozorujte,
retuj druh druhého,
hľediž a drž se každý šiku svého!

A s tiem vesele křikněte
řkúc: Na ně, hr na ně!
Bran svú rukama chutnajte,
bóh pán náš, křikněte!